



CIVIL INTERNATIONAL COMMITTEE /CIC/

on preparation World public opinion to execution
of First World Congress of Spiritual Unify in New York

В.Т. Андрушко
ЛЬВІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ
ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО

БІБЛІЯ ТА МОРАЛЬНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

Спробуємо спочатку відповісти на запитання: "Що таке економіка?", а опісля розглянемо економічні аспекти в Біблії. Економіка – це заходи, спрямовані на влаштування належного побуту людей у туземному житті. Економіка як наука вивчає закони і процеси особистого, сімейного, народного, державного і церковного господарства. Можемо виокремити такі економічні системи: феодальна, капіталістична, соціалістична, вільний ринок (ліберальна) і керована (регульована) економіка.

Священне Писання містить чимало законів, які християни зобов'язані виконувати і керуватися ними упродовж усього життя - особистого, родинного, громадського, державного і церковного зокрема.

Основні критерії економічних стрижнів у Біблії такі: усе, що стосується дочасного майна, промисловості, торгівлі, матеріального стану (зокрема, одягу, харчування, побуту, праці) має забезпечувати існування та життя кожної людини, родини, громади, держави і Церкви.

І. Початки біблійної економіки

Перша книга Святого Писання названа Буттям. У ній читаємо: *"Сотворімо людину на наш образ і на нашу подобу і нехай вона панує над рибою морською, над птаством небесним, над скотиною, над усіма дикими звірями й над усіма плазунами, що повзають на землі"* (Бут 1, 26). Тут вже вбачаємо економічні напрями для людського роду.

Далі у книзі Буття читаємо: *"Будьте плідні й множтеся і наповняйте землю та підпорядкуйте її собі. ..."* (Бут 1, 28). *"Узяв Господь Бог чоловіка й осадив його в Едемському саді порати його і доглядати його"* (Бут 2, 15). Отож, управляти усім сотвореним Господь доручив людині. Це є основою її праці.

У тій же біблійній книзі знаходимо вказівку щодо недільного відпочинку: *"благословив Господь сьомий день і освятив його..."* (Бут 2, 3).

Отож, зі Святого Письма випливає те, що праця не є ніяким тягарем, але дорученням людині, даним їй Творцем - Господом Богом. Один з Отців Церкви говорив про те, що людина працювала б, будучи безгрішною.

У книзі Буття описано те, як сини прародичів - Каїн і Авель - жертвували плоди своєї праці (пор.: Бут 4, 3-4). Це першооснова економіки і Богопочитання.

2.Першопочатки економічного укладу суспільства

У книзі Буття довідуємося про двох нащадків Каїна - рідних братів Явала та Ювала. Ми повинні символічно розуміти те, що перший є родоначальником скотарів, а другий - музикантів (пор.: Бут 4, 20-21). Праведного Ноя можна назвати зачинателем суднобудівельної справи (пор.: Бут 5, 29).

3.Прикра закономірність

У першій книзі Біблії помічаємо таку закономірність: де панує багатство, там зароджується безбожництво і неморальність. У містах Содом і Гомора не знайшлося ні однієї праведної родини (крім Лота). Міста були спалені вогнем і сіркою, а їх жителі повтікали (пор.: Бут 19). Содом і Гомора були покарані не за те, що були багаті, але через те, що заможні люди у тих містах знущалися над бідними.

4.Зародки планової економіки

У 30-ій главі Книги Буття і на початку Книги Виходу у деяких місцях можна добачити початки планової економіки. Зокрема, коли йде мова про сина Якова - Йосифа, який ще відомий під іменем Йосиф Єгипетський. Він зекономив збіжжя на наступні сім голодних років і таким чином врятував народ від голодної смерті.

5. Економічний аспект у Декалозі

У другій частині Декалогу, де йде мова про любов до ближнього, виділяються своєю важливістю п'ята і сьома Заповіді Божі: не вбий і не кради. У п'ятій наголошується на правдивому оцінюванні людського життя як дару Божого, а у сьомій вказується на знецінюванні життя заради економічної вигоди. Ця п'ята заповідь є основою біоетики. Сьома, подібна до неї і десята, стоять в обороні приватної власності.

Сьогодні люди часто оправдують переривання вагітності важкими економічними обставинами. Цей фальшивий погляд зраджує людей, які в глибині душі не мають віри чи довір'я до Божого Провидіння.

Хоча людина своїми руками вирощує хліб, віруюча особа дякує Богові за той хліб і молиться: "Хліб наш насущний дай нам сьогодні".

6. Справедливість в економіці

У книзі Левітів Старого Завіту у п'ятій главі знаходимо приписи про вагу та міру. Там йде мова про податки, без яких економічні системи багатьох країн світу не змогли б функціонувати. В 16-ій главі цієї старозавітної книги є чітка згадка про спадкоємство, яке також певною мірою стосується економічних засад держави.

7. Економічний розвиток Ізраїлю

У Книзі Второзаконня Старого Завіту можна натрапити на місця, які виразно вказують на першопочатки легкої промисловості. Надзвичайно великою економічною потугою відзначався Ізраїль за часів царя Соломона, відомого своєю мудрістю. Про це прочитаємо у 1-ій книзі Царів, 5-10 глави.

8. Економіка у книгах пророків

У своїх книгах пророки не осуджують економіки як такої (адже Господь обіцяє добробут, коли до нього навертаються), а критикують надужиття чи зловживання. Дочасні добра належать до Бога й ними ми повинні користуватися згідно з Його заповідями.

9. Економіка у Новому Завіті

У Новому Завіті Христос закликає: "Не збирайте собі скарбів на землі, де міль і хробацтво нівечить, і де підкопують злодії і викрадають. Збирайте собі скарби на небі" (Мт. 6, 19). Також Спаситель наголошував на тому, що не можна служити Богові і мамоні (пор.: Мт. 6, 24).

Листи св. Апостола Павла містять економічні аспекти тогочасного суспільства: кожен проповідник отримує належну нагороду (пор.: 1 Кор. 3), апостол має право жити з Євангелії (пор.: 1 Кор. 9), збірки для убогих (пор.: 2 Кор. 9). Він наголошує на користі, яку дає милостиня: "Пани, віддавайте слугам те, що справедливе й належне, знаючи, що й ви маєте пана у небі" (Колос 4, 1). В іншому листі пише: "Пильно старайтеся жити спокійно, клопотатися кожен своїми справами та працювати власними руками, - так, як ми були наказали" (1 Сол. 4, 11). "Як хтось не хоче працювати, хай не їсть" (2 Сол. 3, 10).

Таким чином, розглядаючи аспекти економічних проблем у Святому Письмі, можна зробити висновок, що і сьогодні, і завтра Біблія відіграватиме важливу роль у впорядкуванні економічного життя, вказуючи на засоби, завдяки яким можна протистояти занепадові сучасної економіки, і водночас задовольнити потреби знедолених людей, убогих і скривджених, що чекають на позитивні зміни в суспільстві, чіткі економічні орієнтири на майбутнє.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Дизел Пол М., Мак-Кинли Раньян У. Поведение человека в организации. Пер. с англ. – М.: 1993.
2. Коваль А.П. Ділове спілкування. – Київ: Либідь, 1992.
3. Мельник Л.П. Психологія управління: Курс лекцій. – К.: МАУП, 1996.
4. Палеха Ю.И. Организация современной деловой коммуникации: Учебно-методическое пособие. – К.: Магистр, 1997.
5. Смеркова З.С. Деловой человек: Культура речевого общения. Пособие и словарь – справочник. – К.: КУБК-а, 1997.
6. Ходжсон Дж. Переговоры на равных: Пер. с англ. З.Я.Краснеской. – Минск: Амалфея, 1998.
7. Щекин Г.В. Практическая психология менеджмента. Как сделать карьеру. Как строить организацию. Научно-практическое пособие. – К.: Україна, 1994.
8. Психологія з викладом основ психології релігії / Під ред. Ю. Макселона. - Львів, 1998.
9. Палеха Ю.І., Герасимчук В.І., Шиян О.М. Основи психології і педагогіки. - К., 2001.